

Enn November an et huet misse gestëmmt gi bis zum Schluss vum Joer. Et war nach ee Mount.

An do huet natierlech d'Opposition, den Här Mosar vir, gesot: „Wat? Wivill Zäit hu mir elo nach fir dat Dokument vun 350 Säiten?“ „Jo, eng Woch, well mir musse jo eng Cofibu maachen. “ Dat huet missten hei am ... Bon, do war ech ganz gentil, ech hunn net gesot: „Dir hätt jo kennen an der Cofibu virdru schaffen an net op de Conseil d'État ...“, hunn ech net gesot, well et war schonn heikel genuch. Et war all Mënsch schlecht gelaunt, all Mënsch war rosen. Den Här Mosar hat mer gesot: „An Dir wäert gesinn, Här Minister, dat gëtt ganz schlëmm an der Chamber! Dir kritt 50 Froen!“ Gutt. Dat ass och alles geschitt.

(Hilarité)

An den Här Mosar kounn dunn als éischte Spriecher an en huet all seng Froe gestallt. Mee u säin Ufank vun der Ried wäert ech mech mäi Liewe laang erënnere. An e stoung do an ech souz natierlech hei an do kuckt e ronderëm: „Elo sinn ech scho 27 Joer an dëser Chamber an esou eppes hunn ech nach ni gesinn!“

(Hilarité)

An ech war du nach net laang hei als Minister. Ech duecht: „Wat hunn ech dann hei gestiicht, wéi schlëmm ass dat?“ Do koumen aner Riedner an do koom de Gast Gibéryen, dee kuckt och esou an du sot en: „Elo sëtzen ech schonn 32 Joer an dëser Chamber, an esou eppes hunn ech nach ni gesinn!“ An du koumen och nach Froen. Ech hat also 50 Froen ze beäntweren. A meng Ekip - déi ech virdru gelueft hunn - hat mer op all déi Froen och e puer Äntwerte ginn. Mee dat war esou techesch, dat hätt och all Mënsch gelangweilt an et wär och kee Mënsch domadder eens ginn. An dat war och net an enger normaler Zäit ze léisen.

Du sinn ech eropgaangen, vläicht kënnt Der lech erënnere, Här Mosar, an hunn du gesot: „All déi, déi gesot hunn, dat wär ganz schlëmm, déi hu Recht. Dir hutt ganz Recht. An ech kommen am Januar an d'Cofibu an ech ginn lech all d'Äntwerten, déi Der gären hätt. A mir mussen dat doten net nach eng Kéier maachen. Mir musse besser schaffen an esou weider.“ Dat ass e Souvenir, deen ech ni wäert vergiessen. A wéi ech dunn erauskomm sinn, du sot meng Ekip: „Gottseidank, dass de dat fonnt hues, dass de gesot hues, et wär schlecht. Well ech weess net, wéi mer soss erauskommen.“

(Hilarité)

Et gesäit een, et muss een e bëssen Humilitéit hunn an dann och, wann ee Feeler mécht a wa Saache schif ginn, muss een dat unerkennen. All deenen, déi mir hei Merci gesot hunn, an all deenen Deeg soen ech wierklech e ganz grouse Merci. Dat hei ass onvergiesslech. Iech alles Gutts. Merci.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

(Applaudissements)

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- E ganz grouse Merci dem Här Finanzminister Pierre Gramegna. D'Diskussion zu dësem Punkt ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7888. Den Text steet am Document parlementaire 7888³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7888 et dis-pense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An dëse Projet de loi ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg ugehall.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Diane Adehm), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen);

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par Mme Cécile Hemmen), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser);

MM. Sven Clement et Marc Goergen;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

7. Résolution relative aux comptes de l'exercice 2020 de la Cour des comptes

Mir kommen elo zu eisem nächste Punkt vum Ordre du jour, dat ass d'Resolutioun iwwert d'Konte vun der Cour des comptes iwwert d'Joer 2020. Déi honorabel Madamm Diane Adehm ass Auteur-Rapporteur vun där Resolutioun a presentéiert eis se elo. Madamm Diane Adehm, Dir hutt d'Wuert.

Dépôt et exposé

■ **Mme Diane Adehm (CSV), auteure.**- Merci, Här President. Wéi all Joer kucke mer an der Budgets-kontrollkommissioun och d'Konten no vun der Cour des comptes. Mir haten duerfir och de Rapport vum Réviseur virleien an de Rapport vum Réviseur huet eis gesot, dass d'Konten déi reell Finanzsituatioun vun der Cour des comptes géife widderespigelen. An an deem Sënn géif ech dann och de Moien der Chamber proposéieren, fir d'Resolutioun unzehuelen, mat där d'Konte vun der Cour des comptes vun 2020 géifen approvüiert ginn. An an deem Sënn géif ech mer och erlaben, am Numm vun der ganzer Budgetskontrollkommissioun lech déi Resolutioun ze deposéieren.

Résolution

La Chambre des Députés,

- vu le rapport du réviseur des comptes de la Cour des comptes qui estime que « les comptes annuels [...] présentent sincèrement dans tous leurs aspects significatifs la situation financière de la Cour au 31 décembre 2020 ainsi que les résultats pour l'exercice clos à cette date, conformément à la loi modifiée du 8 juin 1999 sur le budget, la comptabilité et la trésorerie de l'État et aux principes comptables applicables à la Cour tels que définis par le Collège de la Cour et tels que détaillés en note 2 des comptes annuels.¹ »;

- vu l'accord de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire avec le rapport du réviseur des comptes marqué suite à l'analyse des comptes en question lors de sa réunion du 6 décembre 2021,

approuve

- les comptes de l'exercice 2020 de la Cour des comptes.

(s.) Diane Adehm.

¹ Extrait note 2: « Principes généraux: Les comptes annuels de la Cour des comptes sont établis par le Collège de la Cour conformément à la loi modifiée du 8 juin 1999 sur le budget, la comptabilité et la trésorerie de l'État. L'exercice budgétaire et comptable commence le 1er janvier et finit le 31 décembre de la même année. Les paiements des dépenses peuvent être réalisés jusqu'au 30 avril de l'exercice suivant. »

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Madamm Diane Adehm.

Esou wéi d'Chambersreglement et virgesäit, stëmme mer elo iwwert d'Resolutioun of, déi d'Budgetskontrollkommissioun virgeschloen huet.

Ass d'Chamber domat averstanen, à main levée iwwert dës Resolutioun ofzestëmmen?

(Assentiment)

Vote sur la résolution

Ech bieden déi, déi mat der Resolutioun vun der Budgetskontrollkommissioun averstane sinn, d'Hand an d'Luucht ze hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

D'Resolutioun ass domat ugehall.

Esou wéi d'Chambersreglement et virgesäit, gëtt dës Resolutioun un d'Cour des comptes weidergereecht.

8. Résolution relative aux comptes de l'exercice 2020 du Médiateur

Eisen nächste Punkt ass d'Resolutioun iwwert d'Konte vum Médiateur fir d'Joer 2020. An déi honorabel Madamm Diane Adehm ass Auteur-Rapporteur vun dëser Resolutioun a presentéiert och déi Resolutioun eis elo. Madamm Diane Adehm, Dir hutt d'Wuert.

Dépôt et exposé

■ **Mme Diane Adehm (CSV), auteure.**- Jo, merci. Dann nach eng Kéier de selwechten Exercice och fir d'Konte vum Médiateur. Ech mengen, et ass gewosst, dass mer déi, wéi gesot, alljoers an eiser Budgetskontrollkommissioun kucken. Och do hate mer e Rapport vum Réviseur d'entreprises virleien, deen näischt un de Konten auszesetzen hat an an deem Sënn géif ech och d'Chamber bieden, d'Konte vum Médiateur vum Exercice 2020 unzehuelen. An

ech ginn lech dann déi deementspriechend Resolutioun.

Résolution

La Chambre des Députés,

- vu le rapport du réviseur des comptes du Médiateur qui estime que « le tableau des recettes et des dépenses [...] a été établi, dans tous ses aspects significatifs, conformément au règlement financier et comptable intérieur du Médiateur du Grand-duché de Luxembourg »;

- vu l'accord de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire avec le rapport du réviseur des comptes marqué suite à l'analyse des comptes en question lors de sa réunion du 6 décembre 2021,

approuve

les comptes de l'exercice 2020 du Médiateur.

(s.) Diane Adehm.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Madamm Diane Adehm. Esou wéi den Artikel 5 vum Gesetz vum 22. August 2003 iwwer de Médiateur an och d'Chambersreglement et virgesäit, stëmme mer elo iwwert d'Resolutioun of, déi d'Budgetskontrollkommissioun virgeschloen huet.

An och hei ass et d'Fro, ob d'Chamber domadder averstanen ass, fir dës Resolutioun à main levée ofzestëmmen.

(Assentiment)

Vote sur la résolution

Wie mat dëser Resolutioun d'accord ass, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Dës Resolutioun ass domat eestëmmeg ugehall.

Esou wéi d'Chambersreglement et virgesäit, gëtt dës Resolutioun un de Médiateur weidergereecht.

9. Résolution concernant les comptes de l'exercice 2020 du Centre pour l'égalité de traitement

Den nächste Punkt vun eisem Ordre du jour vun haut de Moien ass d'Resolutioun iwwert d'Konte vum Centre pour l'égalité de traitement fir d'Joer 2020. An nach eng Kéier wäert d'Madamm Diane Adehm als Auteur-Rapporteur eis dës Resolutioun presentéieren.

Dépôt et exposé

■ **Mme Diane Adehm (CSV), auteure.**- Och beim Centre pour l'égalité du traitement hu mer d'Konten an der Budgetskontrollkommissioun gekuckt. Och do hate mer e Rapport vum Réviseur d'entreprises virleien, deen och näischt un de Konten ze beanstanden hat. An ech géif d'selwecht wéi virdrun och hei d'Chamber bieden, déi Konten ze approvüieren an ech géif eng deementspriechend Resolutioun hei domadder och deposéieren.

Résolution

La Chambre des Députés,

- vu le rapport du réviseur des comptes du Centre pour l'égalité de traitement qui estime que « les comptes annuels [...] présentent sincèrement dans tous leurs aspects significatifs la situation financière du Centre pour l'égalité de traitement au 31 décembre 2020, ainsi que du résultat pour l'exercice clos à cette date, conformément aux obligations légales et réglementaires relatives à l'établissement et à la présentation des comptes annuels en vigueur au Luxembourg »;

- vu l'accord de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire avec le rapport du réviseur des comptes marqué suite à l'analyse des comptes en question lors de sa réunion du 6 décembre 2021,

approuve

les comptes de l'exercice 2020 du Centre pour l'égalité de traitement.

(s.) Diane Adehm.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Madamm Diane Adehm.

An och hei froen ech, ob d'Chamber domadder averstanen ass, fir déi Resolutioun, déi d'Budgetskontrollkommissioun eis virgeschloen huet, à main levée ofzestëmmen.

(Assentiment)

Vote sur la résolution

Wien domadder d'accord ass, soll d'Hand an d'Luucht hiewen.

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Dës Resolutioun ass domadder och eestëmmeg ugehall.

Esou wéi d'Chambersreglement et virgesäit, gëtt dës Resolutioun un de Centre pour l'égalité de traitement weidergereecht.

10. Résolution relative aux comptes de l'exercice 2020 de l'Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher

Mir kommen elo zur Resolutioun iwwert d'Konte vum Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher fir d'Joer 2020. An ech si frou, wann d'Madamm Diane Adehm eis nach eng Kéier dës Resolutioun als Auteur-Rapporteur presentéiert.

Dépôt et exposé

■ **Mme Diane Adehm (CSV), auteure.**- Jo, elo awer fir d'lescht haut an da si mer derduerch. Dat heiten ass dann och eppes Neits. Et ass den Ombudskomitee fir Kanner a Jugendlecher. Ech mengen, Dir hutt matkritt, deen huet en neit Gesetz kritt. Deen huet sech nei constituéiert. An do steet dann och dran, dass mir als Chamber sollen déi Konte kucken an déi dann och souzsoen ofseenen.

Dat hu mer dann och an eiser Sitzung vum 6. Dezember 2021 gemaach an der Budgetskontrollkommissioun. Och do hate mer e Rapport vum Réviseur virleien, deen näischt ze beanstanden hat. An ech géif deemno och d'Chamber bieden, déi Konten ze approvüieren. An ech géif heimadder och eng deementspriechend Resolutioun deposéieren.

Résolution

La Chambre des Députés,

- vu le rapport du réviseur des comptes de l'Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher qui estime que « le tableau des recettes et des dépenses [...] a été établi, dans tous ses aspects significatifs, conformément aux règles financières et comptables telles qu'appliquées par l'Ombuds-Comité fir d'Rechter vum Kand (ORK) »;

- vu l'accord de la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire avec le rapport du réviseur des comptes marqué suite à l'analyse des comptes en question lors de sa réunion du 6 décembre 2021,

approuve

les comptes de l'exercice 2020 de l'Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher.

(s.) Diane Adehm.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Madamm Diane Adehm. Same procedure: Ass d'Chamber domadder averstanen, à main levée iwwert dës Resolutioun, déi d'Budgetskontrollkommissioun eis virgeschloen huet, ofzestëmmen?

(Assentiment)

Vote sur la résolution

Wien ass d'accord mat dëser Resolutioun?

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Dës Resolutioun ass domadder och eestëmmeg ugehall.

Esou wéi d'Chambersreglement et virgesäit, gëtt dës Resolutioun un den Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher weidergereecht.

11. 7851 - Projet de loi relative au financement de l'exploitation des services publics d'autobus

Mir kommen elo zum Projet de loi 7851 iwwert d'Finanzéierung vum ëffentleche Busbetrib. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Rapportrice vun dësem Projet de loi ass déi honorabel Madamm Chantal Gary, déi d'Wuert kritt, fir de Rapport virzustellen. Madamm Gary, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

■ **Mme Chantal Gary (déi gréng), rapportrice.**- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, beim Projet de loi 7851 haut de Moien, geet et ëm dat wuel deierst Finanzéierungsgesetz, dat d'Chamber bis elo virgeluecht krut. De Projet de loi huet zwar nëmmen dräi Artikelen, mee et geet heibäi ëm net manner wéi 1,26 Milliarden Euro aus dem Staatsbudget zwecks Finanzement vum RGTR-Linnebustransport. Dës Depense ass wuelverstane kee järeleche Chiffer, mee verdeelt sech iwwer eng Lafzäit vun zéng Joer, nämlech vum 16. Juli 2022 bis de 15. Juli 2032.

Beim Dépôt vum Text duerch de Ministère huet de Projet nach op enger zäitlecher Rumm vun Ufank 2021 bis Enn 2029 baséiert, ...

(Interruptions)

... mee huet awer während der parlamentarescher Aarbecht missen amendéiert ginn. Op déi genee Grënn fir dës Upassunge kommen ech nach méi spët zréck.

(Interruptions)

■ **Une voix.**- Pscht!

■ **Mme Chantal Gary (déi gréng), rapportrice.**- Hannert dësem Projet de loi verstoppt sech an der

Praxis e véierfacht Novum. Et ass net nëmme bis haut dat deierst Finanzéierungsgesetz, mee och dat éischt speziell Finanzéierungsgesetz fir den RGTR-Bustransport. E baséiert och fir d'éischte Kéier op enger europawäiter Marché-publics-Ausschreiwung fir de Lëtzebuerger Bustransport an d'Kontrakter ginn och net méi op zéng Joer verginn, mee mat ënnerschiddleche Lafzäiten.

Déi hei am Projet festgeluecht maximal Finanzrumm betrëfft 32 Loten, déi beim Marché public attribuëiert goufen a vun deenen der 22 ab dem 16. Juli 2022 operationell wäerte sinn an déi zéng aner hoffentlech fir de Juli 2024. Dës lescht zéng Lote si momentan nämlech den Objet vun enger Justizprozedur.

Och wann d'Marché-publics-Gesetz eng maximal Attributionsdurée vun zéng Joer virgesäit, esou gouf am Kader vun dëser éischter RGTR-Ausschreiwung eng Durée vu fënnf bis aacht Joer fir déi 22 Lote gewielt. An deem Sënn erkläert sech dann och déi nei Echeance vun 2032, déi d'Mobilitéitskommissioun per Amendement ugeholl huet.

Dësen Delai baséiert op der Hoffnung, datt mat Bléck op d'Justizprozedur och déi lescht zéng Lote bis spëtstens Juli 2024 kënnen operationell sinn.

An der Vergaangenheet goufen dës Busmarchéen ëmmer just per „gré à gré“ verginn an d'Montanten stoungen da järelech am Staatsbudget, respektiv mer hu se als Chamber dee Moment aljoers mam Budgetsgesetz matgestëmmt, obwuel laut Verfassung an eise Finanzreegele fir Spezialgesetzzer ab 40 Milliounen en extrat Gesetz néideg wier.

Trotz der joerzéngtelaanger Praxis, hat bis dëst Joer nach ni een déi bishereg Prozedur a puncto RGTR-Finanzement bemängelt, weeder de Finanzministère nach de Staatsrot, an dat, obwuel d'Dépensé fir den RGTR schonn am Joer 2000 iwwert dem Seuil vu 40 Milliounen louchen.

Wéi gesot, dëst Joer war déi éischte Kéier, datt d'Prozedur bemängelt gouf an dofir si mer elo hei an d'Prozedur um spezielle Finanzéierungsgesetz gewiesselt. De järeliche Käschtepunkt vum RGTR-Bustransport huet sech an de leschten 20 Joer vu ronn 51 Milliounen Euro am Joer 2001 op 221 Milliounen Euro am Joer 2021 méi wéi vervéierfacht.

Déi éischt EU-wäit Ausschreiwung war virun allem awer eng kritesch Situatioun fir de Lëtzebuerger Busmarché a fir déi bishereg Linnebusbedreiwer. Si huet grouss Risike fir déi aktuell Firmen an hiert Personal mat sech bruecht an de Verloscht vun et-lechen oder souguer sämtleche Loten u méi gën-schteg auslännesch Busfirmen hätt wuel fir munch Lëtzebuerger Firma finanziell Problemer, Entloosungen, Firmeverkeef oder och Faillitte mat sech bruecht.

De Fazit vun der Ausschreiwung ass awer, datt keng grouss international Busfirma eng Offer fir Lëtzebuerger Linnen ofginn huet. Deemno kann een dovun ausgoen, datt de Lëtzebuerger Service-publics-Linnebusmarché de Big Players aus eisen Nopeschlänner wuel net lukrativ genuch ass.

All d'ëffentlech Buslinnen, déi bis elo attribuëiert goufen, wäerten deemno weiderhi vu Lëtzebuerger Busfirmen exploitéiert ginn.

Da wëll ech nach kuerz op den Historique souwéi op déi aktuell Situatioun vum RGTR-Reseau selwer agoen. Den RGTR, de Régime Général des Transports Routiers also, gouf 1978 gegrënnt a besteet haut aus méi wéi 30 Linnen, déi laut Dossier parlementaire 647 Dierfer zu Lëtzebuerg an an der Groussregioun ufueren a vun enger ronn 40 private Busfirmen assuréiert ginn.

Déi aktuell Verträge stamen nach aus dem Joer 2009 a waren initial bis 2019 gültig, goufen awer duerno nach eng Kéier bis 2021 verlängert, fir fir d'éischt déi déifgräifend Reform vum ëffentlechen RGTR-Busnetz kënne fäerdeg ëmzesetzen.

An dës Prolongatioun vun den aktuelle Kontrakter ass elo nach eng Kéier bis de 15. Juli 2022 verlängert ginn, esoudatt de Switch op déi nei Operateuren eréischt mam Schluss vum Schouljoer an dem Schoulbuservice stattfënnt. Dat ass wichteg, well dës Schoulbuservice an Zukunft separat geréiert gëtt a keen Deel vun der Ausschreiwung war. De Schoulbuservice gëtt nämlech als „service régulier spécialisé“ consideréiert.

Des Weidere goufen an der Ausschreiwung och déi bishereg „lignes coordonnées RGTR/AVL“ net berücksichtegt. Dës Linne gi momentan iwwer eng Konventioun tëscht dem Staat an der Stad Lëtzebuerg geréiert, vun AVL- a vun RGTR-Busser op héichfrequentéierte Strecke vun der Stad a vun eenzele Randgemengen operéiert a vum Staat bezuelt.

Fir d'Zukunft ass geplangt, d'Kompetenz fir dës Strecken exklusiv der Stad Lëtzebuerg ze iwwerdreen.

Den ëffentlechen RGTR-Busreseau ass mat sengem dichten Netz a mat duerchschnëttlech 125.000 Passagéier den Dag, Stand 2016, nieft der Eisebunn, a fir d'Stadgebitt och dem Tram, genee wéi de weidere Busservicer wéi dem TICE an dem AVL

d'Häerzstéck vum Lëtzebuerger ëffentlechen Transport. Zanter 2016 gouf dësen RGTR-Service Stéck fir Stéck analyséiert a reforméiert, fir nach méi effikass kënnen ze funktionéieren an nach e bessere Service public kënnen unzibidden.

Dës grondleeënd Reorganisatioun vum RGTR-Netzopbau mat besseren Horairen, neie Linnen, enger neier Numerotatioun, enger neier Hierarchie mat Expressbuslinnen, transversale Linnen, regionalen a lokale Linnen ass elo esou gutt wéi ofgeschloss. Opbauend um aktuelle Regierungsprogramm ass eng komplett Elektrifikatioun vum RGTR-Reseau bis 2030 virgesinn an dëst Zil gouf deemno och bei den ekologesche Krittäre vun der Ausschreiwung berücksichtegt. Eng kontinuell Reduktioun vun den Emissiounen bei de Busser wäert heibäi e groussen Impakt net nëmmen op d'Zäregasemissiounen hunn, mee och op d'Loftqualitéit an op d'Gesondheet.

Nieft den ekologesche Krittäre gouf bei der Ausschreiwung awer och en zentrale Fokus op de Respekt vu Sozialkrittäre geluecht a prezis Reegelen zum Schutz vun den Aarbechtskonditiounen a vum Personal an de Cahier des charges agebaut. Soumissionairen hu sech zum Beispill missten engagéieren, mindestens de Kollektivvertrag ze respektéieren an ze applizéieren an och Garantië fir d'Reprise vum Personal am Fall vun engem Operatorswiessel goufe festgeschriwwen.

De Conseil d'État hat keng Opposition formelle zu dësem Projet de loi.

Weider Avice koume vun der Chambre de Commerce a vun der Chambre des Salariés, vun deenen der de Resümmee a mengem schrëftleche Rapport konnt noliessen.

Ech muss dann awer och drop hiweisen, datt dëse Méindig, also no der Adoptioun vum Rapport leschten Donneschdeg an der Mobilitéitskommissioun en Avis complémentaire vun der Chambre de Commerce ukomm ass, an deem se rappeléiert, datt et immens wichteg wier, dëse Projet de loi esou séier wéi méiglech ze adoptéieren.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren an ech ginn dann och heimadder den Accord vun der gréngeger Fraktioun. Merci.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools der Madamm Rapportrice Chantal Gary.

An den éischten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Serge Wilmes. Här Wilmes, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Serge Wilmes (CSV).** - Merci villmools, Här President. Ech soe fir d'éischt der Madamm Gary villmools Merci fir dee gudden schrëftlechen a mëndleche Rapport. Si ass op déi wichtegst Punkten hei agaangen. Ech soen direkt, datt mer selbstverständlech als CSV wäerten d'Finanzéierung vum RGTR-Reseau matstëmmen.

Ech mengen, d'Madamm Gary huet an deem Rapport kloer betount, datt et e wichtige Pilier ass vum ëffentlechen Transport. Den RGTR ass net méi ewechzededenken. En ass reorganiséiert ginn. En huet déi Fonctioun, ënner anerem ländlech Regiounen ënner sech mateneen ze verbannen, ländlech Regiounen mat Stied ze verbannen, Stied ënner sech mateneen ze verbannen an och onst Land mat der Groussregioun, mat den Nopeschregiounen ze verbannen, och elo an deene Reorganisatiounen, dat heescht ëmmer méi och derfir ze suergen, datt do, wou keen Zuch fiert, natierlech och d'Leit kënne sou séier wéi méiglech bei den Zuch kommen. Also, et ass e ganz wichtigen Deel vum ëffentlechen Transport, zu deem mer natierlech alleguerte stinn. An dowéinst droe mer déi Finanzéierung do mat.

Ech hätt just zwee Punkten hei ervirzehiewen, an zwar iwwert den neie Marché, dee jo elo attribuëiert ginn ass, wat jo am Mäerz geschitt ass. Dat eent war: Wiwill Entreprises hate virdrun eng Concession? A wiwill kruten der elo ee vun deenen 32 Loten? Dat wier eng Fro, déi ech hätt un de Minister.

An dann ass et och esou: Et sinn elo eng Rei Entreprises, déi virdrun eng Concessioun haten, net méi zrëckbehale ginn. Do ass déi eng oder aner Entreprise dobäi, fir déi dat awer trotzdeem e ganz wichtegt Akkomme war, well et Deel vun hirem Businessplang war, RGTR-Linnen ze fieren. Bon, ech mengen, et huet missen eng europäesch Ausschreiwung gemaach ginn.

Mir kennen alleguerten d'Krittären, déi dozou ausgeschriwwen ginn a wëssen, datt dee wichtigsten, determinantesten, entscheidendste Krittär u sech dee vun der finanzieller Offer ass, déi ee mécht. A mir selwer kruten déi eng oder déi aner Kandidatur zougespillt, bei där een awer kloer erausgesäit, datt d'Entreprise bei ville Punkte souguer besser ware wéi déi, déi se krut, mee eeben net konnte mathale bei der finanzieller Offer.

Dat ass e bësse schued, well déi verléieren natierlech domadder elo awer Linnen, déi se virdru konnte

fieren. Dat geet natierlech op d'Käschten och vun hirem Business - ganz kloer. Dat sinn dann dacks Entreprises aus de ländleche Raim och gewiescht. Dowéinst ass einfach d'Fro, ... Bon, et ass net aneschtens ze maache gewiescht. Déi europäesch Ausschreibungsreegelen am Marché-publics-Gesetz sinn ewéi se sinn, mee awer d'Fro un lech, Här Minister: Wat kéint eventuell d'Regierung nawell maachen, fir deenen doten awer eventuell zur Säit ze stoen? Dat wier eng Fro, déi ech och nach un lech hätt.

An dann den zweete Punkt: Deel vun deem Marché ass jo och, an dat huet d'Madamm Gary jo och hei ervirgehuewen, well et an der Regierungserklärung drasteet, datt natierlech och den ëffentlechen Transport muss mat säin Effort maachen, datt mer eng Kéier op null CO₂-Emissiounen kommen an dowéinst déi Elektrifizéierung vun dem RGTR-Reseau eeben och soll bis 2030 gemaach ginn. Déi komplett Elektrifizéierung!

Et ass just ons Fro ... Dir kennt och do ons Positioun dozou. Éischstens war emol déi konkret Fro: Wéi soll dat genee geschéien? Sinn dat eleng dann déi Entreprises, déi do mussen deen Effort maachen? Gi se doranner ënnerstëtzt, eeben och fir déi Bussen anzekafe respektiv de Reseau selwer muss jo wuel och mat Hëllef vum Staat opgebaut ginn, fir datt déi sech kënnen elektrifizéieren a sech och kënnen elektresch ëmstellen.

An zweetens ass awer ons Positioun, déi do a vun anere gedeelt gëtt, zum Beispill der Chambre de Commerce, éischter déi vun enger Neutralité technologique, datt een net nëmmen awer seet, et muss elektresch sinn, mee sech och oppen hält fir aner Technologien, zum Beispill de Waasserstoff. Mir hunn et méi wéi eng Kéier och betount. Ech kann lech och nëmmen do soen, datt zum Beispill och mir als Stad Lëtzebuerg, wann ech als Vertrieeder vun der Stad Lëtzebuerg ka schwätzen, natierlech och eis Busreseauen amgaang sinn ëmzestellen. A schonn zum groussen Deel si jo schonn elektresch Bussen och bäikaf ginn.

Mir halen eis awer och do de Choix oppen, ob et net och soll op de Waasserstoff weidergoen. A mir wëllen zum Beispill och gären elo Waasserstoffautobussen emol erëm eng Kéier kafen, och Gefierer fir d'Hygiëne zum Beispill. Well grad bei deene schwéiere Gefierer ass awer de Waasserstoff eng Zukunftstechnologie a mir si souguer amgaang, driwwer nozededenken, ob mer net sollen och op enger Propriétéit, déi der Stad Lëtzebuerg gehéiert, eeben och eng Waasserstofftankstell dann an deem Moment oprichten, déi souguer och accessibel wier fir de Public, well mer eeben déi Technologie awer och gäre wëllen ënnerstëtzen.

Do wier awer och d'Fro, ob et net wichteg wier, datt een och als Regierung sech do weiderhin och déi Technologien oppen hält an net nëmmen alles op dat Elektresch dréckt, och wann et natierlech e wichtigen Aspekt dovunner ass. Dat ass eeben och e Punkt, bei deem et eis wichteg ass, deen hei ze betounen.

Soss soen ech nach eng Kéier, datt mer deen heite Projet de loi matstëmmen. Merci.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Wilmes. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Max Hahn. Här Hahn, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Max Hahn (DP).** - Merci, Här President. Wann eng Rapportrice esou komplett ass, wéi dat hei de Fall war, da kann een als Riedner sech ganz kuerz halen. An ech géif dann der Rapportrice just gäre Merci soe fir hir zwee Rapporten, souwuel dee mëndleche wéi dee schrëftlechen an ech géif dann heimat och den Accord gi vun der Fraktioun vun der Demokratescher Partei.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Hahn. An da wier et un der honorabelen Madamm Cécile Hemmen. Madamm Hemmen, Dir hutt d'Wuert.

■ **Mme Cécile Hemmen (LSAP).** - Jo, merci, Här President. Och vu mir e Merci un d'Rapportrice. Merci fir den historeschen Iwwerschlag, dee se gemaach huet, wat den RGTR fir Lëtzebuerg scho vun der Vergaangenheet hier bedeit huet an och iwwert den aktuelle Stand.

Fir d'LSAP war et extreem wichteg, dass de soziale Volet och bei den Ausschreiwunge berücksichtegt gouf an dass d'Personal natierlech och soll am Kollektivvertrag kënne matberücksichtegt ginn.

Déi kleng Entreprisë wäerten och nach hir Grimmele kréie vun deem groussen Kuch, an zwar iwwert den Outsourcing, sou wéi ech et och an der Kommissioun gewuer gi sinn, soudass ech mengen, dass mer hei zu Lëtzebuerg quasi och jiddwereen iwwert dëse Wee nach kënne mat an d'Boot huelen.

Et wär natierlech viles ze soen, wat den RGTR betrëfft. Mee erënnere mer awer drun, dass mer et hei mat engem Finanzéierungsgesetz ze dinn hunn an dofir sinn et haaptsächlech Zuelen, déi eis an dësem Fall interesséieren. An dofir nach eng Kéier

merci a selbstverständlech wäert d'LSAP hei hiren Accord ginn.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Madamm Hemmen. An da ginn ech d'Wuert weider un den honorabelen Här Jeff Engelen.

■ **M. Jeff Engelen (ADR).** - Merci, Här President. Fir unzefänken en häerzleche Merci der Madamm Chantal Gary fir hire schrëftlechen a mëndleche Rapport. Et ass alles gesot. Ech mengen do bräicht ech net méi vill ze ergänzen. Et ass e Service, dee mir hei am Land dréngend brauchen! Ech mengen, en ass net méi ewechzededenken an duerfir gi mir eisen Accord zu dësem Gesetz.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci, Här Engelen. An da wier et un der honorabelen Madamm Myriam Cecchetti.

Do ass se!

(Hilarité)

■ **Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk).** - Merci. Här President, bei esou engem Gesetzesprojet geet et jo ëm d'Finanzéierung vum RGTR-Reseau iwwer zéng Joer fir e Gesamtmontant vun 1,26 Milliarden Euro, dee jo vu private Busunternehmen ëmgesat gëtt. Dat ass virun allem eng Formalitéit, well d'Würfele si jo scho laang gefall.

De fundamentale Wiessel, fir eng europäesch Ausschreiwung ze maachen, hat am Virfeld ganz vill Suergen a Kriticke mat sech bruecht. Och déi Lénk haten hei am Parlament do virdru gewarnt. D'Gefor huet fir eis virun allem doranner bestanen, datt grouss Boitte mat Loundumping an op Käschte vun der Qualitéit déi lokal Exploitanten ausstiechen a futti kéinte maachen, mat alle soziale Konsequenzen, déi dat fir d'Mataarbechter da mat sech bruecht hätt.

Bon, mat hire relativ strikten Oplagen huet d'Regierung dee ganze Prozess enk encadréiert an esou e „worst case“ verhënnert. Wichteg war dobäi virun allem d'Exigenz, de Kollektivvertrag ze respektéieren, wéi och schonn déi honorabel Deputéiert Madamm Cécile Hemmen virdru gesot huet. Letztendlech hale sech déi konkret Verännerungen um Terrain also wierklech a Grenzen. Mee et gëtt awer Verännerungen um Terrain, an dat muss op där heiter Plaz och ganz kloer gesot ginn.

Net all déi besteeënd Exploitante konnten d'Lote gewannen, well se beim Präisdrock vun deene méi groussen Betriber net konnte mathalen. Net alleguerte wäerte fir déi grouss Betriber kënne sous-traitéieren. Eng hallef Dose kleng Busbetriber, vun deene Verschiedener scho säit den 1950er-Joren existéieren, wäerten dat heite viraussiichtlech net iwwerliewen, et sief dann d'Regierung hätt nach aner Servicer ze verginn, un deene si sech kéinte bedeelegen, wat mir natierlech géife staark begrëissen!

Mir als déi Lénk si generell géint eng Konzentratioun vun den ekonomeschen Aktivitéiten an den Hänn vun enger ëmmer méi klenger Unzuel vu groussen Sociéitéiten, well privat Monopoler sinn ni gutt.

Mir sti fir eng dezentral organiséiert Wirtschaft mat ville klengen lokalen Acteuren. An deem Sënn bedauere mir, datt elo mat dëser Ausschreiwung kleng Traditionsbetriber kéinte verschwannen a schléissen eis och do de Froe vum honorabelen Deputéierte Serge Wilmes op sengem éischte Punkt un.

Dës kleng Busbetriber, déi net konnte mathalen, hunn natierlech och Salariéen.

(Coups de cloche de la présidence)

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Wannechgelift! Et ass just een, deen d'Wuert huet, an dat ass d'Madamm Cecchetti fir de Moment. Merci.

■ **Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk).** - Merci, Här President. Et ass ganz schéin, wa just een heibanen dierf d'Wuert hunn an all déi aner mussen nolauschteren.

(Hilarité et coups de cloche de la présidence)

Laut Cahier des charges mussen d'Gewënner d'Mataarbechter vun de Verlëierer astellen, virausgesat si hu selwer net genuch Personal, vu datt d'Exploitante just 80 % vun hire Salariéë musse mat CDI astellen an datt se kënne bis zu 33 % vun hire Servicer sous-traitéiere loossen, wäerte warscheinlech net all Buschauffeuren direkt iwwerholl ginn. Fir all déi Leit gëllt et, konkret Léisungen ze fannen, wéi och schonn den honorabelen Deputéierte Serge Wilmes virdru gesot huet.

D'Sous-traitancen an d'Deelzäitaarbecht wäerten iwwregens och mat ee Grond sinn, firwat datt déi méi grouss Betriber konnten deelweis 20 % ënnert den Offere vun deene Klengen bleiwen, wat jo awer och net normal ass.

Et war mir wichteg, dat hei unzeschwätzen. Mee well et an dësem Gesetz jo awer virun allem ëm de Finanzement vum ëffentlechen Transport geet, dee mir natierlech ënnerstëtzen, wäerte mir dat Gesetz finalement och matstëmmen. Merci fir d'Nolauschteren.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Madamm Cecchetti. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Marc Goergen (Piraten).**- Merci, Här President. Also dëst Gesetz ass fir eis och eent vun de Kärstécker fir de gratis ëffentlechen Transport an als Piraten befirworte mer deen natierlech.

Wat eis besonnesch gutt gefall huet, ass am Kader vum Klimaschutz, dass den RGTR an Zukunft wäert emissiounsfräi fueren, egal op wéi eng Technik dass een herno zrëckgräift, mee e wäert herno emissiounsfräi sinn. An et ass dat de Message, dee mer musse ginn, dass den ëffentlechen Transport dat Bescht ass, wat mer kënnen maache fir de Klimaschutz.

An ech hat dem Minister do an der Kommissioun jo och schonn e puer Froe gestallt. Et gëtt am Süde jo nach den TICE, deen am Moment mat Gas fiert, wéi de Minister dat da fir d'Zukunft bewäert, ob de Gasbus wäert weiderhinn dee sinn, wou een an Zukunft drop setzt, oder ob am Süden och eng gréisser Erneuerung vun der Flott da misst kommen, fir op eng aner Technik ze setze wéi den aktuellen Äerdgas beim TICE.

Et ass awer och esou, zum Beispill bei eis an der Gemeng waren nun emol zwou kleng Busentrepisen an Tëschenzäit, och weinst der Reform vum RGTR. Wéi de Patron mer gesot huet, hu se sech dann entscheet - deen ee bei deen ee Groussen, deen anere bei deen anere Groussen -, hir Entrepise weiderzeginn, fir eeben op deem Marché awer kënnen weiderhin ze bestoen, well et awer, wéi ech mer soe gelooss hu vun de Patrone vun der Entrepise, guer net esou einfach war, wann een nëmmen 10, 15 Bussen huet, fir iwwerhaupt ze iwwerliewen, fir bei den Ausschreiwunge matzemaachen. An deementspriedend hu si d'Decisioun geholl, fir sech deene Groussen unzeschleissen.

An der Kommissioun hat ech och eppes ugeschwat, wat fir eis Piraten immens wichteg wär, an dat ass, dass am RGTR, och an den Ausschreiwunge schonn, e gratis Wifi am Bus misst méiglech sinn. Do krut ech leider an der Kommissioun gesot, dat wär hautzudaags mat der Couverture vum Réseau net méiglech. Do war ech e bëssen iwwerrascht. Den Här Digitalminister war jo virdrun hei. Also ech war e bëssen iwwerrascht, dass mer hei am Land net genuch Réseau hätten, fir eis Bussen op eemol mat Wifi auszustatten. Dat ass eppes, wou mir Piraten awer soen, dat misst een awer elo bei den Ausschreiwunge vum RGTR nach eng kéier nobeseren. Et ass vläicht iergendzwoousch eng Minutt, wou da keen Netz ass, mee et kéint een awer déi Bussen hautzudaags, wann ee wëllt digital fit sinn, mat engem gratis Wifi ausstatten, wat eigentlech am Ausland an och a ländleche Busse scho méiglech ass.

Mir wäerten eisen Accord heizou ginn an och nach eng kéier merci dem Chantal Gary fir dee gudder Rapport.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Vizepremier a Mobilitéitsminister François Bausch.

Prise de position du Gouvernement

■ **M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics.**- Merci, Här President. Merci alle Riedner fir hir Beiträg a virun allem och fir déi ganz breet Zoustëmmung. Et gëtt jo Unanimitéit. Dat freet mech. Ech wollt och der Madamm Gary Merci soe fir hire gudder schrëftlechen a mëndleche Rapport.

Ech wollt e puer Remarque maachen allgemenger Natur an dann op déi Froen agoen, déi gestallt gi sinn. Fir d'éischt emol allgemeng: Dat hei war eng ganz schwéier Geschicht, well et ass am Fong den Ofschluss vun engem laange Prozess, deen ech voll aacht Joer hu misse begleeten.

Dir wësst, dass mir als Land dat lescht Land sinn, wat hei d'Direktiv, déi europäesch Direktiv, respektéiert oder net respektéiert hat virdrun. Mir si wierkelech schlusslicht hei. A mir hunn hei probéiert, eeben esou laang wéi méiglech mat allerleschten Delaien ze schaffen, fir dat hei op dee Wee kënnen ze maachen. An d'Resultat, ech kommen nach drop ze schwätzen, léisst sech weisen.

Et ass och esou, dass den nämmlechten Exercice ... wat nach dobäi komm ass, dat ass jo déi Fro, dass mer elo e Finanzéierungsgesetz hei maachen. Et ass jo effektiv, wéi d'Madamm Gary gesot huet, ech mengen, et ass dat deierst Gesetz, wat an der Chamber jeemools wäert gestëmmt ginn. Ech soen lech awer direkt, et wäert nach getoppt ginn an dëser Legislaturperiod vun engem weidere Gesetz warscheinlech, dat an déi nämmlecht Richtung geet, dat ass den neie Contrat service public mat der CFL. An dat ass natierlech nach méi deier wéi dat heiten.

Mir wäerten och warscheinlech eppes Änlech misse maache fir Luxtram, well vu dass jo elo déi Reegel do definitiv kloer ass, dass par rapport zu

der Constitutioun dat, wat an der Vergaangenheet gemaach gi war iwwer Joerzénkten, wou och ni ee sech dru gestouss huet, net méi geet, dass mer hei müssen allkéiers e Finanzéierungsgesetz maachen iwwer eng gewësse Lafdauer, zéng Joer an deem heite Fall, dass dat da muss gemaach ginn.

Mee bon, ënnert dem Stréch, wéi gesot, ass et gutt gaangen, fannen ech, net nëmmen, well mer jo elo d'Gesetz och hei hunn, mee och well d'Ausschreiwung gutt gelaf ass. Meng gréisste Suerg war éischens, dass sozial gesinn, d'Kierch am Duerf bleift, dass mer eeben net bëlleg Low-Cost-Firmen op Lëtzebuerg kréien, déi dann hei Sozialdumping géife maachen an dann effektiv ënner Konditiounen géife fueren, déi mer eigentlech zu Lëtzebuerg net wëllen, zumindest dës Regierung net wëllt.

An déi zweet Suerg war natierlech, dass mer och generell ... well et geet net nëmmen ëm Low-Cost-Firmen, et geet och ëm grouss Operateuren am Ausland, d'Deutsche Bundesbahn an nach anerer, déi natierlech och andauernd nogefrot hunn, wéini mer et géifen ausschreiwen. Well dat hei ass jo awer e substanzuelle Marché, wann Der kuckt vun dem Montant, deen ze verdéngen ass. An do war schonn zu gewësse Momenter gewëssen Interessen, fir sech kënnen zu Lëtzebuerg hei och eng Part vun deem Marché do ze huelen.

Mee well mer d'Konditiounen esou gestallt hunn, dass een och eng Assise muss hunn zu Lëtzebuerg - déi Fro vum Kollektivvertrag an esou weider -, huet dat leider dozou gefouert, dass mat grousser Warscheinlechkeet kee vun deenen eng Offer iwwerhaupt ofginn huet, an effektiv just de Lëtzeburger Marché konnt spillen, also déi Lëtzeburger Entrepisen hei matgemaach hunn.

Ech muss soen, ech sinn e bëssen iwwerrascht, well ech kann zwar d'Froe verstoen, déi verschidden Deputéierte gestallt hunn, dass gesot gëtt: „Jo elo sinn hei kleng Entrepisen, déi awer beim Präisdrock net konnte mathalen an déi sinn hei duerchgefall, respektiv konnten duerfir näischt kréien.“ Dat entsprécht nämlech net der Realität.

Éischens: Déi kleng Entrepisen, wëll ech lech soen, déi hu sech guer net schlecht geschloen an deem Marché hei an déi hu sech natierlech schlau ugeluucht a sech och natierlech oft associéiert mat anere méi groussen. An et ass och net weinst dem Präisdrock, dass mer de Moment zum Beispill zwee Litigen hunn, mee weinst klore Formfeeler: d'Bordereauen, déi falsch ausgefëllt waren, déi natierlech - wou d'Ausschreiwungsgesetz relativ kloer ass - da maachen, dass een natierlech außen vor ass an där Geschicht.

Den Här Wilmes huet mech gefrot: „Wivill waren et der virdrun a wivill sinn et der haut?“. Mir si vun 32 Kontrakter op haut ... Also dat si jo verschidde ner ..., et ass ee Kontrakt, mee et si jo verschidde Firmen oft ënner engem Kontrakt. Mir si vun 32 op 20 erfogaangen. 18 sinn der scho verginn oder si prett, fir verginn ze ginn, soubal d'Gesetz gestëmmt ass. A bei zwee hu mer nach e juristesche Litige, déi si virum Geriicht. A genau déi zwee, do geet et eeben net ëm de Präis, mee do geet et ëm Feeler an de Bordereauen, déi gemaach gi sinn. Dat ass eppes komplett aneschtens.

Bon, d'Gerichter müssen elo decidéieren, ob mir Recht hunn oder ob d'Entrepise Recht huet. Mir liewen an engem Rechtsstaat, dat ass esou. Mee fir de Rescht ass grosso modo gesinn ... virun allem ganz vill Klenger, déi hunn hei iwwerhaupt kee Problem gehat, well se sech gutt organiséiert haben a sech mat aneren associéiert haben an duerfir och hir Part du marché kritt hunn.

Ech wëll awer och prinzipiell soen: Et ka jo net sinn, dass et dem Staat seng Aufgab ass, fir a priori ze soen: „Majo, mir müssen duerfir suergen, dass hei genuch Busentrepisen zu Lëtzebuerg sinn.“ Mir hu jo awer e Marché, dee spilt! An dat war souwisou och virdrun esou. Virdrun ass dat zwar net iwwer eng Ausschreiwung gelaf, mee dann ass eebe mat der FLEAA eng Negociatioun gefouert ginn. Do waren och all déi nämmlecht regroupéiert an do hunn déi nämmlecht Schwierigkeete sech gestallt an deenen Diskussiounen, wéi se sech och elo hei gestallt hu bei der Ausschreiwung.

Also, wéi gesot, ech mengen, et muss een ëmmer oppasse bei aller Virléift a bei allem natierlech, dass een net muttwëlles Entrepisen a Schwierigkeete bréngt. Do si mer eis eens. Hei ass et awer net weinst dem Präisdrock, wou Verschiddener Schwierigkeeten haben, fir kënnen en Optrag ze kréien.

Da wollt ech eppes soen zu dem ... well jo och Froe gestallt gi sinn zu der Elektromobilitéit, also zu der Dekarboniséierung vum Bus. Ech weess net, wou ëmmer hierkënn, dass gesot gëtt oder gemengt gëtt, d'Regierung géif just de Stroom gesinn an déi aner Techniken net. Mir sinn technikoffen.

De Moment ass et awer esou, dass bei de Bussen de Stroom, dat wat do um Marché ass, dat effikasst ass an och d'Probabilitéit grouss ass, dass dat an deenen nächste Joren esou wäert bleiwen, d'autant plus wou mer jo awer hei vu Busse schwätzen, déi ënnert dem Stréch Kuerzstrecke fueren. Mir

schwätzen net vu Reesbussen an esou weider. Zum Beispill de Waasserstoff, sinn ech iwwerzeegt, kënnt ganz sécher eng kéier fir Reesbussen a fir aner Saachen. Mee bei kuerzen Distanzen - on verra -, vläicht kënnt och eng kéier do nach eppes anescht, eng aner Technik. Also do si mir op alle Fall oppen.

D'Zil ass, 2030 eng Null-Emissiouns-Flott ze hunn. A priori ass dat de Moment elektresch. Mee wa Waasserstoff sollt eng kéier derbäikommen, wann dat interessant ass - firwat net och där huelen? Also do hu mir absolutt keng Scheiklappen a mir sinn oppen dofir an oppe souwisou fir all déi Technologien.

Zu der Fro mat der Waasserstofftankstell: Där kënnt eng, an zwar gëtt eng gebaut op dem Multimodal zu Beetebuerg. Do si mer och esou wäit um Schluss mat der Planung. Déi wäert och elo relativ séier gebaut ginn an déi gëtt och accessibel fir de Public, well dat ass eng Tankstell, déi mer wäerte bauen och am Kader vun engem europäesche Projet. Dat heescht, mir kréien do e bëssen Aidé vun der europäescher Unioun, an do ass eng Konditioun, dass déi Tankstell muss accessibel si fir jiddwereen. Dat heescht, déi wäert am Multimodal op enger Plaz gebaut ginn, dass se natierlech ... mir denken awer haaptsächlech un d'Camionen.

Och d'CFL, dat kann ech lech och hei soen, huet e Projet fir eng Waasserstoffrangéiermaschinn ze kafen, als Pilotprojet, fir ze kucke mat Waasserstoff ze experimentéieren, well mir hunn natierlech zu Lëtzebuerg en elektrifizierten Eisebunnrsseau. Mee de Waasserstoff wäert och beim Zuch eng Roll spillen, entweder bei Strecken, déi ganz grouss, laang Strecke sinn, wou keng elektresch Infrastruktur ass a wou et och vum Finanziellen hier immens deier wär an opwänneg wär, dat ze maachen, wou warscheinlech de Waasserstoff an der Zukunft bei Zich ganz interessant gëtt, oder zum Beispill bei Rangéiermaschinnen, ganz kloer, déi haut mat Diesel fueren, wat net immens ass.

Bon, wéi gesot, d'CFL wäert do e Pilotprojet maachen an da wäert do getankt gi fir si, oder och verschidde Camione wëlle se warscheinlech kafe. Mee mir wäerten dann déi Tankstell awer och opmaache fir de Public, dat heescht, et kënnen do sougutt Privatautoen wéi och aner Camionneuren oder Bussen, wa se wëllen, Waasserstoff tanken.

Et gëtt nach en anere Projet, bon, zu deem wollt ech awer haut nach näischt soen, well deen ass nach net ganz esou wäit. Mir wäerten och am Zesummenhang mam Flughafen eppes maachen. Mee dat wäert ech lech eng kéier virstellen, wann alles bis fest ass a sécher ass, well ech hu keng Loscht, eppes unzekënnegen, wat nach net definitiv ass a wou ech net sécher sinn, dass et och herno fonctionéiert. Et steet ganz gutt, dass mer do och wäerten e Projet hikréien. Mee dat huet eng aner Envergure, do geet et ëm de Fluchverkéier. Dat wäerte mer eng kéier dann zu engem aneren Zäitpunkt diskutéieren kënnen.

Et ass och gesot gi mam Personal: d'Sous-traitance, wat heescht dat? Also ech kann lech soen: Mir hu jo méi Kontrakter, well mir fuere jo vill méi Kilometer wéi virdrun. An de Moment fanne mer net genuch Chauffeuren um Lëtzeburger Marché, fir iwwerhaupt déi Kontrakter ze fueren.

Et ass éischer de Problem am Moment, dass d'Entreprisé gär géife méi astellen, mee si fanne keng Chauffeuren. Dat ass ee groussen Challenge, fir Buschauffeuren ze fannen. Niewebäi bemierkt, bei de Camionschauffeuren ass et zu Lëtzebuerg och net vill besser.

Ech hat och schonn eng Entrevue mat den ..., dat war elo méi mat de Camionstransportereuren. Ech wäert nach elo an der nächster Zäit eng mat der FLEAA hunn, fir doriwwer och ze schwätzen. Mee dat ass net einfach, well mir ginn haut scho wäit rekrutéiere bei Frontalieren an dee Marché ass zimmlech opgesuckelt. A mat deem, wat mir hei méi fueren, ass et kloer, dass dat d'Saach an där Hisiicht net besser mécht. Mee, wéi gesot, et brauch kee sech do Suergen ze maachen. Mir hunn éischer eng Penurie u Chauffeuren, wéi dass iergendeen näischt ze fueren hätt an Zukunft. Duerfir wäert dee Problem sech och net stellen.

Wéi gesot, nach eng kéier, Här President, merci. Et ass e wichteg Gesetz, mengen ech, fir dass mer elo kënnen déi Kontrakter och ënnerschreiwen. Mir hunn eng Iwwergangszäit nach bis de Juli d'nächst Joer. Mee wa mer d'Gesetz haut stëmmen, dann trëtt dat jo relativ séier a Kraaft an da kënnen mer déi 18 Kontrakter vun deenen 20 schonn ënnerschreiwen. An da musse mer nach kucken, fir bei deenen aneren zwee viru Gericht nach eng kleng Transitiounsléisung ze fannen. Mee déi kréie mer awer geléist an dann hoffen ech, dass mer awer och do déi Urteeler séier kréien, dass mer wëssen, wou mer dru sinn.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci dem Här Mobilitéitsminister François Bausch. Parole après ministre fir den Här Goergen.

■ **M. Marc Goergen (Piraten).**- Merci, Här Minister, fir d'Erklärungen. Also ech si ganz bei lech bei den Techniken. Ech hat just nach gefrot, wéi et da mam Gas ass, wou mer jo am Süden esou e Réseau hunn, ob dat an Zukunft wäert sinn oder ob de Gasbus dann och éischer wäert fortkommen. Den TICE ass jo deen, deen dee grouss bedreift.

An déi zweet Fro war nach mam Wifi am RGTR.

Merci.

■ **M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics.**- Also et ass ganz kloer: Mäi Wonsch ass et, fir 100 % ze dekarboniséieren. An den TICE huet natierlech virun enger Rei Joren op déi Gastechnik gesat. Si fonctionéiere jo vill mat Biogas. Deen ass jo elo natierlech weesentlech besser scho wéi Äerdgas, d'Emissiounen sinn op 10 % reduzéiert. Mee dat ass awer egal. Dat ännert näischt drun. Dat ass net den Optimum, ganz sécher. Bon, elo musse mer eng kéier mam TICE zesumme kucken, wéi mer déi Schrëtt maachen. Mee d'Zil soll awer och ganz kloer sinn, fir den TICE an déi nämmlecht Richtung ze kréien.

Dat Zweet ass dat vum Wifi: Also mir wëlle jo gär den CFL-Réseau komplett ekipéieren. D'Garen, do si mer gutt am Rennen. Den Zuch: Mat deem neie Material, wat elo wäert kommen, gëtt et och scho méi einfach, well dat ass vill besser virekipéiert wéi dat Material, dat mer haut hunn.

Mee och beim Zuch hu mer nach déi nämmlecht Problemer mat Lächer am Réseau. Mee ech ginn awer dovun aus - ech muss eng kéier mam zoustännge Minister fir d'Post, mam Här Franz Fayot, kucken, dee jo zoustänneg ass fir d'Infrastruktur do, och elo mam 5G an esou weider -, dass dat vill méi séier wäert goen. Also den Objektiv ass schonn, och bei der RGTR-Flott eng kéier dat unzebidden, ganz kloer. Mir wëlle gär e moderne Réseau hunn, wou den digitalen Zougang iwwerall méiglech ass.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- An dann nach Parole après ministre fir d'Madamm Cecchetti.

■ **Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk).**- Jo, entschëllegt, ech wollt just ganz kuerz op dat agoen, wat den Här Minister gesot huet. Dee Fall, vun deem ech elo geschwat hunn, dass ass effektiv ee Fall vun engem Betrib, dee wierkelech elo a schlechten Dicher ass. Ech wëll lech just d'Beispill soen, wéi et bei deem gaangen ass. Deen ass gefuer fir 2,95 Euro de Kilometer. En huet eng Offer gemaach fir 2,45 Euro de Kilometer an eng méi eng grouss Boite huet dann den Zouschlag kritt fir 1,97 Euro de Kilometer. Dat si jo Welten, déi do dozweeschent leien. An da muss ee sech jo och froen, wéi dat zustane kënnt.

Dat ass e klenge Betrib. Ech mengen, dee bezilt seng Leit uerdentlech. Ech wëll elo net soen, dass déi grouss Boitten hir Leit net uergendlech bezuelen - guer net, absolutt net. Dat ass e klenge Betrib, dee sech och elo net d'Tasche voll mécht. Mee do gesäit een awer den Ënnerscheid an do kënnen Klenger einfach net mathalen.

De Mann probéiert natierlech seng fénnef, sechs Chauffeuren elo bei deem groussen Betrib ënnerzekeréien. Hie mécht elo säi Bescht, well e muss wierkelech zoumaachen. Mee dat ass einfach dat: Et ginn der awer nach, déi duerch de Raster gefall sinn.

An Dir hutt et ganz richtig gesot, mir hunn e Problem mat Chauffeuren, souguer scho beim TICE, wou d'Aarbechtskonditiounen, mengen ech, nach besser si wéi bei deene Privaten. Et ass oft eng Saach vu Kollektivverträgen, vun Aarbechtszäiten. An dofir ass et immens, immens wichteg, dass Der dorobber gepocht hutt, dass déi Kollektivverträge agehale ginn, well ech mengen, dass ass den A und O. A wa mer gär hätten, dass méi Leit sech fir deen do Beruff interesséieren, musse se uerdentlech Konditiounen hunn, si müssen uerdentlech Aarbechtszäiten hunn. An dat ass immens, immens wichteg. An dat ass awer op verschiddene Plazen nach ëmmer net esou evident. Et héiert ee jo awer emol Kriticken. Ob se ëmmer berechtegt sinn, weess ech net. Mee ech soen, ëmmer wann ee Kriticken héiert, dann ass awer och meeschtens eppes hannendrun.

Also mir hunn dat elo net einfach gesot, fir iergend-eppes hei ze soen. Mee et war schonn op e konkrete Fall bezunn, wou Leit un eis erugetruede sinn an déi wierkelech eng Traditionsfirma hunn an déi natierlech schwéieren Häerzens déi müssen zoumaachen. Et ass e Liewenswierk gewiescht. Dat versteet een awer och an dofir ass et, wéi gesot, esou wichteg, déi Konditiounen an deem ganze Secteur do am A ze behalen. Voilà.

Merci.

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Très bien!

■ **M. François Bausch, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics.**- Also ech hu Verständnis fir alles an ech hunn och Verständnis dofir, dass Leit un d'Deputéierten eruntriiede mat hire Suergen, an dass d'Deputéierten déi och heihinnerbréngen. Mee an der Praxis ass et awer meeschtens e bësse méi

komplizéiert. Bon, wéi gesot, wann ee säi Betrib muss ophalen ..., mee do gëtt et warscheinlech awer villfältig Grënn. Et ass menger Meenung no e bëssen ze einfach, fir ze soen, dat ass hei elo just de Präis. Mee bon, enfin, ech mengen, d'Chamber ass jo och net d'Plaz, fir dat am Detail ze diskutéieren. Mee gleeft mer es: Et gëtt der awer vill, déi och kleng sinn, déi hunn dat ganz schlau gemaach, déi hu sech gutt ugeluecht an déi hunn och hir Opträg kritt.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Nach eng Kéier merci dem Här Mobilitéitsminister François Bausch. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7851. Den Text steet am Document parlementaire 7851⁶.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7851 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projet de loi ass mat 58 Jo-Stëmmen ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7851 est adopté à l'unanimité des 60 votants.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Martine Hansen), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz (par M. Gilles Roth), Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Octavie Modert) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par M. Georges Engel), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen, et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M.Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

12. Ordre du jour (suite)

Op Ufro vum Rapporteur a mam Accord vun der Justizministesch gëtt proposéiert, d'Justizprojeten, déi um Ordre du jour vun de Mëtteg stinn, op dee vun de Moien ze verréckelen ...

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- ... esou datt déi nom Projet de loi 7819 däerfen un d'Rei kommen. D'Reiefolleg wier dann deemno déi follgend: d'Proposition de loi 7793, d'Projets de loi 7916, 7917, 7918, dann de Projet de loi 7908 an dann de Projet de loi 7533A.

Ass d'Chamber mat dëser Ofännerung vun dem Ordre du jour averstanen?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

13. 7928 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 20 juin 2020 portant introduction de certaines mesures temporaires relatives à l'application de la loi modifiée du 29 août 2008 sur la libre circulation des personnes et l'immigration

Mir kommen elo zum Projet de loi 7928 iwwert d'Aféiere vu verschiddenen temporairë Moossenamen am Kader vum fräie Verkéier vun de Leit an de Migranten. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An de Rapporteur vun dësem Projet de loi ass den honorabelen Här Yves Cruchten. Här Cruchten, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Coopération, de l'Immigration et de l'Asile

■ **M. Yves Cruchten (*LSAP*)**, *rapporteur*.- Merci, Här President. Ech wëll de Kollege soen: Laaft net fort, well dat hei geet, mengen ech, ruckizucki!

(Hilarité)

Et geet, wéi ech gesot hunn, Här President ... Et sief dann den Här Kartheiser mécht nach e groussen Exposé, mee ...

(Interruption par M. Fernand Kartheiser)

Jo, jo, natierlech, wéi ëmmer wäert Der gesinn, Dir wäert herno iwwerzeegt sinn.

Mir stëmmen hei, wéi Der richteg gesot hutt, Här President, eigentlech d'Verlängerung vum Gesetz vum 20. Juni 2020, wou mer temporaire Areesbeschränkunge fir Leit aus Drëttstaaten decidéiert haten. Dëst ass eng europäesch Bestëmmung, déi awer elo den 31. Dezember vun dësem Joer ausleeft. A mat dësem Gesetz ginn déi Areesbeschränkunge bis den 30. Juni 2022 verlängert.

D'Kommissioun ass e Méindeg zesummekomm, huet e Méindeg de Projet presentéiert kritt, e Rapport genant an och schonn e Rapport gestëmmt. Duerfir géif ech gären all de Membere vun der Kommissioun Merci soe fir hiert Versteesdemech an hir Flexibilitéit. An ech ginn heimadder den Accord vun der LSAP.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools dem Rapporteur, dem Här Yves Cruchten.

An als éischte Riedner ass den honorabelen Här Claude Wiseler agedroen.

Discussion générale

■ **M. Claude Wiseler (*CSV*)**.- Merci, Här President. Ech soen dem Rapporteur villmools Merci fir dee gudden a kuerze Rapport. An ech ginn och den Accord vun eiser Fraktioun.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Här Wiseler. An da wier et um honorabelen Här Gusty Graas.

■ **M. Gusty Graas (*DP*)**.- Also fir d'Dynamik net ze bremse vun deem wichtege Rapport do, soen ech och dem Rapporteur e grouse Merci a bréngen d'Zoustëmmung vun der DP.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci, Här Graas. An d'Wuert geet weider un d'Madamm Stéphanie Empain.

■ **Mme Stéphanie Empain (*déi gréng*)**.- Villmools merci, Här President. Ech wollt elo ee Moment maachen, wéi wann ech géif op d'Pult goen, mee ech maachen dat dann awer léiwer net. Ech géif dann och just villmools Merci soe fir de Rapport a ginn och den Accord vun der grénger Fraktioun.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Madamm Empain. Ech ginn d'Wuert weider un den honorabelen Här Fernand Kartheiser.

■ **M. Fernand Kartheiser (*ADR*)**.- Merci, Här President. Mir sinn de Moien heihinnerkomm, fir dat hei net ze stëmmen. Mee ech muss soen, wien dem Här Cruchten nogelasschert huet, ...

(Hilarité)

... dee kann dat heite wierklech nëmmen ënnerstëtzen. Ech soen em dofir villmools Merci an d' ADR dréit dat hei natierlech mat. Merci.

■ **Plusieurs voix**.- O!

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Kartheiser. An da geet d'Wuert weider un den honorabelen Här Sven Clement.

■ **M. Sven Clement (*Piraten*)**.- Merci, Här President. Et deet mer elo leed fir d'Kollegeinnen an d'Kollegen. Ech muss d'Dynamik e bësse bremsen.

(Brouhaha)

Ech soen als Éischt dem Rapporteur villmools Merci fir säi ganz succinte Rapport. Normalerweis soen ech „fir dee laangen, ausféierlechen, detailléierten“. Dës Kéier war et e ganz succinten. Et ass jo och kee grouse Projet.

Et ass elo esou, datt mer de Projet ënnerstëtzen. Dat kann ech lech soen. Ech wëll awer vläicht zwou Saache ubréngen. Dat Eent dat ass: U sech fannen ech et ganz schued, datt mer Südafrika dofir bestrofen, datt hire Gesondheetssystem déi Variant detektéiert huet an datt mer eis hei misste generell als Europa an als Welt d'Fro stellen, wéi mer an Zukunft mat deene Länner ëmginn, déi u sech Varianten als Éischt detektéieren an net forcement déi waren, wou d'Variant hiren Ursprung geholl huet. Well et ass gutt méiglech, datt déi Variant iergendwou anescht schonn zirkuléiert ass an einfach net detektéiert gouf.

Mir sollten d'Länner fir d'Teste belounen, fir d'Sequençagé belounen a mir sollte se net penaliséieren duerch Reesbeschränkungen, wa se dann effentlech annonciéieren, datt se eng Variant fonnt hunn, well wa mer se penaliséieren, féiert dat just derzou, datt national Gesondheetssystemer iergendwann den Interêt hunn, näischt méi ze mellen. An da verliere mer den Iwwerbléck iwwert d'Pandemie nach méi wéi souwisou.

Den zweete Punkt - an ech mengen, dat ass een, deen ech dann awer e bësse kokass fannen -: Mir schreiwen hei am Gesetz, datt San-Marinesen däer-

fen a Lëtzebuerg areesen a gläichzäiteg soe mer mat deem Text, dee mer de Mëtteg als Verlängerung vum Covidtext stëmmen, datt verschidden Impfcertificaten aus San Marino net uerkannt ginn zu Lëtzebuerg, fir vun den 3G- oder 2G-Reegelen ze profitéieren. Dat läit dorunner, datt San Marino ënner anerem mat Sputnik geimpft huet, deen net vun der EMA uerkannt ass an doduerch och net zu Lëtzebuerg.

Et ass also e bësse kokass, datt mer engem Land soen: „Jo, Dir hutt u sech libre Circulatioun, mee faktesch kënn der se net notzen, well verschidde Biergerinnen a Bierger mat engem net autoriséierte Vaccin geimpft sinn.“ Also dat soll een dann och éierlech soen. D'San-Marinese kënnen elo weider reesen, mee wa se dee falsche Vaccin am Blut hunn, da si se awer erëm blockéiert. Dat war awer e Kritikpunkt, deen ech hei nach wollt ubréngen. Fir de Rescht ass d'Gesetz fir eis ok a mir wäerten et matstëmmen.

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Merci villmools, Här Clement. D'Regierung huet d'Wuert.

■ **Une voix**.- Et ass alles an der Rei.

(Hilarité)

■ **M. Fernand Etgen, *Président***.- Alles an der Rei. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7928. Den Text steet am Document parlementaire 7928².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7928 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Mir kommen elo zum Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 60 Jo-Stëmmen eestëmmeg ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Diane Adehm), MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Félix Eischen), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par M. Jean-Paul Schaaf) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par M. Georges Engel), MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M.Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

14. 7819 - Projet de loi portant :

1° approbation du Traité entre le Royaume de Belgique, le Grand-Duché de Luxembourg et le Royaume des Pays-Bas en matière de coopération policière, signé à Bruxelles, le 23 juillet 2018 ;

2° modification de la loi modifiée du 21 décembre 2004 portant approbation du Traité entre le Royaume de Belgique, le Royaume des Pays-Bas et le Grand-Duché de Luxembourg en matière d'intervention policière transfrontalière, signé à Luxembourg, le 8 juin 2004

Mir kommen elo zum Projet de loi 7819, een Ofkommes tëscht der Belsch, Lëtzebuerg an Holland, iwwert de grenziwwerscheidenden Asaz vun der Police. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Rapportrice vun dësem Projet de loi ass déi honorabel Madamm Stéphanie Empain. Madamm Empain, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de Commission de la Sécurité intérieure et de la Défense

■ **Mme Stéphanie Empain (*déi gréng*)**, *rapportrice*.- Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, mir schwätzen haut iwwert den Traité Benelux, dat ass de Projet de loi 7819. Wéi Dir wësst, gëtt zu Lëtzebuerg déi international Kooperatioun ganz grouss geschriwwen. Dozou gehéiert natierlech och déi polizeilech Zesummenaarbecht. Allgemeng bekannt si jo éischter Organisatioune wéi Europol um Niveau vun der EU.

Haut schwätze mer awer iwwer en anere Kader, e bësselche méi kleng, nämlech dee vun der polizeilescher Zesummenaarbecht tëscht de Benelux-Staaten.

Wéi Dir all wësst, ass d'Zesummenaarbecht mat de Benelux-Staate ganz gutt, an dëst erméiglecht eis et och, grad um Niveau vun der Sécherheet an der polizeilecher Zesummenaarbecht ganz enk zesummenzeschaffen.

Den Traité, iwwert dee mer haut schwätzen, fousst esou och um europäeschen Acquis, wat déi d'polizeilech Zesummenaarbecht ubelaangt, mee gëtt eis d'Méiglechkeet, am Kader vun der Benelux nach doriwwer erauszegoen.

Dësen Traité ass u sech net nei. Dee gëtt et schonn zënter 2004. Mat dësem neien Text, iwwert dee mer haut schwätzen, gëtt dës Zesummenaarbecht nach intensivéiert an ausgeweit, ganz am Sënn vun enger nach méi enker Zesummenaarbecht.

Dësen neien Traité ass am Juli 2018 ënnerschiwweginn. An elo geet et drëm, en an nationaalt Recht ëmzesetzen. Soubal déi dräi Länner dësen neien Text ratifizéiert wäerten hunn, wäert dësen neien Text dann och dee vun 2004 ersetzen. An dofir si mer frou, dat haut kënnen ze maachen. Den Zäitpunkt an de Kontext, an deem mir dat maachen, ass an deem Sënn och net onwichtig, vu dass mer engersäits dat kommend Joer erëm d'Presidence vun der Benelux wäerten iwwerhuelen, mee virun allem par rapport zu de rezenten Evenementer an der Stad, wou mir elo nach de leschte Weekend Verstärkung aus der Belsch kritt hunn, an dës grenziwwerscheidend Ënnerstëtzung gëtt och am Benelux-Traité geregelt.

Mir hunn also hei e kloert Beispill derfir, wéi wichtig et ass, op esou eng gutt Zesummenaarbecht an op esou en zuverlässesgt Partenariat kënnen zréckzegräifen.

Ëm wat geet et elo genau an deem Traité? Wéi gesot, dësen Text, iwwert dee mer haut schwätzen, ass net aus dem Näischt eras entstanen, mee e baut um Traité vun 2004 op. Par rapport zu deem alen Traité kommen eng Partie nei Dispositiounen derbäi. An dës concernéieren zum Beispill d'Modalitéite vun de Poursuites transfrontalières, déi méi breet opgemaach ginn, der Recherche transfrontalière, den Transport oder d'Begleede vu Gidder oder Persounen iwwert d'Grenzen ewech oder och nach d'Interventiounen op internationalen Zuchlinnen oder op Schëffer.

Och ginn déi grenziwwerscheidend Interventioune vun den Unités spéciales heiranner gereegelt. Ausserdeem ginn et Dispositiounen, déi den Austausch vun Données à caractère personnel reegelen; och dës Méiglechkeete gi par rapport zum viregten Text ausgeweit.

Wichtig ass, hei ze soen, dass een als Land zu jidder Zäit ka soen, wann ee bei enger Dispositioun net wëll matmaachen. Mir schwätzen hei also vum Prinzip vun der Géométrie variable.

(Brouhaha)

E Beispill heifir, bei deem e Land net matmécht oder wou mir net matmaachen, wär den Austausch vun Donnéeën, déi via de System vum „Automatic Number Plate Recognition“ gespäichert ginn, bei deem Lëtzebuerg, wéi gesot, aktuell net matmécht.

Wat dëse Projet de loi konkreet ubelaangt, dat ass en Text vu just zwee Artikelen. Do geet et dann drëm, dësen Traité samt sengen Annexen, esou wéi se den 23. Juli 2018 ënnerschiwweginn, ze ratifizéieren. De Gesetzestext als solchen ass also immens kuerz. Ma domadder ratifizéiere mer en Traité, deen awer e Batz méi technesch a komplex ass an dee sech a siwe Kapitelen der polizeilecher Zesummenaarbecht tëscht de Benelux-Länner widmet.

E Punkt, deen hei wichtig ass ze ernimmen, well en och an den Avisen opgeworf ginn ass, ass dee vun de Rechter a Kompetenzen, déi déi jeeweileg Beamten an den anere Partnerlänner hunn. An hei muss eeben ënnerstrach ginn, dass Beamten, déi an e Partnerland geschéckt ginn, ëmmer nëmmen déi Kompetenzen hunn, déi dat nationaalt Recht vum État d'accueil virgesäit. Ausserdeem dierfe si och am Ausland keng Kompetenzen ausüben, déi hinne an eegene Land net accordéiert gi sinn.

Am Kloertext also dierfe se am Ausland och net méi Force uwenden, wéi hiren eegenen Droit national hinne géif zougestoen.

Wat d'Spezialunitéiten ubelaangt, krute mer och d'Confirmatioun an der Kommissioun, dass fir si u sech am Virus ëmmer alles ganz kloer ass, well d'Rules of engagment ëmmer virun all Asaz festgehale ginn. Eng auslännesch Autoritéit ass net engem lëtzebuergesche Beamten Opträg ginn, déi en net exekutéieren dierft. A falls dat éieren awer de Fall wär, kéint dee Beamten dat och nach ëmmer - misst dat dann och - refuséieren.

Wichtig ass hei nach ze soen, dass et net dësen Traité eleng ass, deen duergeet, fir alles bis an dee leschten Detail ze reegelen. Effektiv ass et nämlech